

НАУКОВИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ОЦІНКИ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ

Функціонування банківської системи України протягом 2015 року характеризувалося низкою проблем, що призвели до збитків банківського сектору у майже 53 млрд. грн. [1]. Основними причинами визначених збитків у банківській системі є девальвація гривні, військові дії на Сході України, неможливість банків адаптуватись до змін зовнішнього середовища з причини недосконалості системи менеджменту. Водночас залишилися невирішеними проблеми, які виникли у банківській системі у попередні роки. Наявність вищезазначених проблем сприятиме збільшенню частки проблемних кредитів та погіршенню якості кредитного портфелю. Це вимагає висунення додаткових вимог до оцінки кредитоспроможності позичальника, що потребує формування адекватного механізму такої оцінки.

Питання оцінки кредитоспроможності позичальника досліджувались в працях вітчизняних вчених: Т.А. Васильєвої, В. В. Вітлінського, Г. І. Великоіваненка, В.Я. Вовк, М. В. Голованенка, Т.В. Головач, В. А. Кравченка, С.М. Козьменка, О.М. Петрука, Л.О. Примостки та інших. Незважаючи на значний доробок авторів у цьому напрямку, не існує односпрямованого підходу до формування механізму оцінки кредитоспроможності, визначення його складу та структури.

Для формування адекватного механізму оцінки кредитоспроможності позичальника найбільш доцільним вважаємо застосування системного підходу. Це надає можливість уточнити поняття механізму, під яким будемо розуміти взаємодію суб'єктно-об'єктної і забезпечувальної підсистеми, спрямованої на прийняття управлінського рішення про надання кредиту і визначення кредитних можливостей підприємства.

Метою оцінки кредитоспроможності будемо вважати формування інформації про можливість встановлення кредитних відносин банку з позичальником. З позиції системного підходу можна виділити суб'єктно-об'єктну підсистему та забезпечувальну підсистему оцінки кредитоспроможності позичальника. Основним суб'єктом, що здійснює оцінку кредитоспроможності, є кредитний відділ банківської установи. Оскільки в якості позичальника ми розглядаємо підприємство, об'єктом оцінки є господарська діяльність юридичної особи. Предметом оцінки безпосередньо визначимо кредитоспроможність позичальника.

В якості складових забезпечувальних оцінки підсистем кредитоспроможності виділено методологічне, інформаційне, кадрове та організаційне забезпечення. Методологічне забезпечення оцінки

кредитоспроможності позичальника складається з сукупності наукових підходів, способів, прийомів, моделей, які застосовуються у банківській практиці. Інформаційне забезпечення системи оцінки кредитоспроможності представлено внутрішніми та зовнішніми джерелами інформації. Зовнішні джерела містять: нормативно-правові акти України та НБУ, інформацію статистичних органів, інших банків тощо. Внутрішні – представлені фінансовою звітністю підприємств, установчими документами, висновками аудиторів про фінансовий стан підприємства, даними поручителів та гарантів. Інформаційне забезпечення також включає внутрішньобанківські положення щодо здійснення активних банківських операцій, склад якого чітко регламентується Положенням № 23 [4]. Кадрове забезпечення оцінки кредитоспроможності представлено працівниками кредитного відділу, які безпосередньо здійснюють таку оцінку. Організаційне забезпечення механізму оцінки кредитоспроможності доцільно досліджувати в двох аспектах: 1) як сукупність організаційних етапів оцінки кредитоспроможності; 2) як взаємодію різних структурних підрозділів банку.

Кінцевим результатом оцінки кредитоспроможності є формування управлінського рішення суб'єкта оцінки про можливість надання кредиту позичальнику. Вважаємо, що запропонований механізм сприятиме підвищенню об'єктивності прийнятих управлінських рішень щодо видачі кредиту, удосконаленню діяльності кредитних відділів банківських установ, формуванню вимог до фінансового стану позичальника.

Список використаних джерел:

1. Банківська система 2015: виклики та перспективи. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://bank.gov.ua/doccatalog/document?id=14741673>.
2. Про порядок формування та використання банками України резервів для відшкодування можливих втрат за активними банківськими операціями. - [Електронний ресурс]: положення, затверджене постановою Правління Національного банку України від 25.01.2012 р. № 23. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0231-12>.

УДК 336.76

Вовк Є.О.

*аспірант кафедри фінансові ринки
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»*

ІНОЗЕМНИЙ КАПІТАЛ НА РИНКУ АКЦІЙ УКРАЇНИ: ЗА І ПРОТИ

Глобалізація, як всеохоплюючий процес змін в економічному, політичному та соціальному житті світу, визначає трансформацію детермінант суспільного розвитку національних країн. Фактично глобальна економіка перетворилася на арену гострої конкурентної боротьби між країнами та економічними блоками за різноманітні економічні ресурси. Беззаперечно, що в основі такої конкуренції важливу роль відіграє доступ до ресурсів глобального ринку капіталів.

Як неодноразово доводив досвід країн, що реформували власні економіки, орієнтація виключно на внутрішні капітали має суттєві вади – Обмеженість такої стратегії «закриття» не дає змогу в повній мірі використати